

Matematiikan ja tilastotieteen osasto
Algebralliset rakenteet I
Kurssikoe 6.3.2019 (kesto 2 h 30 min)

Taulukkokirjan, laskimen ja muiden apuvälineiden käyttö ei ole sallittua.
Muista perustella vastauksesi huolellisesti.

1. Määritellään joukossa $\mathbb{Q}$ laskutoimitus $*$ seuraavasti:

$$a * b = -4ab \text{ kaikilla } a, b \in \mathbb{Q}.$$

Yhtälön oikean puolen kertolasku on tavallinen rationaalilukujen kertolasku.
Onko laskutoimitus $*$ liitännäinen? Entä vaihdannainen? Osoita, että laskutoimituksella on neutraalialkio. Mikä on alkion $1/2$ käänteisalkio?

2. Tarkastellaan symmetristä ryhmää S_7 .

a) Kirjoita permutaatio

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \\ 5 & 3 & 2 & 7 & 4 & 6 & 1 \end{pmatrix}$$

erillisten syklien tulona.

b) Määritä $(162) \cdot (12)(34)$.

c) Määritä $((62)(17))^{-3}$.

d) Ratkaise yhtälö $(315) \cdot x \cdot (14) = (12)$.

3. Tarkastellaan neliön symmetriaryhmää D_4 , jonka laskutoimitustaulukko on tämän paperin kääntöpuolella.

a) Ryhmällä D_4 on aliryhmä $H = \{E, P_1\}$. Määritä aliryhmän H vasempien sivuluokkien joukko D_4/H .

b) Palautetaan mieleen, että ryhmän G *keskus* on sen aliryhmä

$$Z = \{g \in G \mid xg = gx \text{ kaikilla } x \in G\}.$$

Määritä ryhmän D_4 *keskus*.

4. Oletetaan, että G ja H ovat ryhmiä ja $f: G \rightarrow H$ isomorfismi. Merkitään ryhmien G ja H neutraalialkioita symboleilla e_G ja e_H .

a) Osoita, että $f(e_G) = e_H$.

b) Oletetaan, että ryhmässä G pätee $g^2 = e_G$ kaikilla $g \in G$. Osoita, että ryhmässä H pätee $h^2 = e_H$ kaikilla $h \in H$.

	E	K_{90°	K_{180°	K_{270°	P_1	P_2	P_3	P_4
E	E	K_{90°	K_{180°	K_{270°	P_1	P_2	P_3	P_4
K_{90°	K_{90°	K_{180°	K_{270°	E	P_4	P_1	P_2	P_3
K_{180°	K_{180°	K_{270°	E	K_{90°	P_3	P_4	P_1	P_2
K_{270°	K_{270°	E	K_{90°	K_{180°	P_2	P_3	P_4	P_1
P_1	P_1	P_2	P_3	P_4	E	K_{90°	K_{180°	K_{270°
P_2	P_2	P_3	P_4	P_1	K_{270°	E	K_{90°	K_{180°
P_3	P_3	P_4	P_1	P_2	K_{180°	K_{270°	E	K_{90°
P_4	P_4	P_1	P_2	P_3	K_{90°	K_{180°	K_{270°	E